

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 8.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 169.

Kraków, środa 24 lipca 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączono zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł., z odnośnikiem do domu 5 Zł. — Konto czekowe: Warszawa 658.

Zatopiono okręt-cysternę i cztery okręty handlowe.

Dalsze bombardowanie ważnych urzędzeń wojennych w Anglii.

Berlin, 23 lipca. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Niemieckie samoloty bojowe zaatakowały ponownie lotniska, porty, składy materiałów pędnych, urządzenia fabryczne w Anglii. Stwierdzono wybuchy i silne pożary.

Podczas ataku na konwój, płynący przez Kanał La Manche, udało się zatopić okręt-cysternę i cztery okręty handlowe, łącznej pojemności handlowej około 40.000 ton, dzięki celnym trafieniom bomb.

Nieprzyjacielskie naloty w nocy na 22 lipca na tereny obsadzone, wyrządziły tylko bardzo nieznaczne szkody. Jeden z samolotów został zestrzelony przez artylerię przeciwlotniczą marynarki, jeden przez samoloty myśliwskie, pełniące straż nocną.

Łączna straty nieprzyjaciela wyniosły w dniu 21 lipca 8 samolotów, w tym jeden hydroplan typu „Sunderland”, który został zestrzelony pod Drontheim. Cztery samoloty niemieckie nie powróciły, w tym jeden samolot ratunkowy, który został zestrzelony przez Anglików nad morzem Północnym. (p)

Okręt liniowy typu „Warspite” i dwa krążowniki poważnie uszkodzone.

Dalsze straty Anglików w bitwie morskiej w zachodniej części Morza Śródziemnego.

Rzym, 23 lipca. Włoski komunikat wojenny brzmi następująco:

Główna kwatery armji włoskiej komunikuje: Na podstawie pewnych wiadomości okazuje się, że podczas bitwy morskiej i powietrznej w czasie od 8 do 13 lipca, poza lotniskowcem i okrętem liniowym „Hood”, został również poważnie uszkodzony okręt liniowy typu „Warspite” (31.000 ton) i krążownik „Gloucester” (10.000 ton) i „Arctura” (5.200 ton). Poza tym bazy nieprzyjacielskie poniosły również poważne straty.

Nieprzyjacielski samolot, który podczas operacji ratowniczych jednego z włoskich samolotów, zmuszonego do wodowania z powodu uszkodzenia silnika, usiłował ostrzelać załogę ogniem karabinów maszynowych, został przez włoski samolot myśliwski zestrzelony i spadł w płomieniach.

Oficer angielskiej załogi, który zeskoczył przy pomocy spadochronu na morze, został uratowany i wzięty do niewoli przez włoski hydroplan.

W Afryce północnej zbombardowano skutecznie nieprzyjacielskie punkty oparcia w Sidi Barrani i Marsa Matruk.

W Afryce wschodniej, w pobliżu baz Bana i Wajir, gdzie jeden angielski samolot myśliwski został zestrzelony, zaatakowano angielskie samoloty i wojska angielskie przy pomocy bomb i ognia kara-

binów maszynowych. Wszystkie włoskie samoloty powróciły.

Nieprzyjacielski nalot na Asmarę nie wyrządził żadnych szkód. (p)

Londyn komunikuje stratę łodzi podwodnej.

Lizbona, 23 lipca. Brytyjska admiraliczka musiała z ubolewaniem podać do wiadomości, że łódź podwodna „Salmon” musiała być uznana za straconą. (p)

Wymiana depeesz między Hitlerem i Mussolinim.

(§§) Berlin, 23 lipca. Szef rządu włoskiego i wódz faszystowski Włoch Mussolini przesłał na ręce kanclerza Hitlera depeesz treści następującej:

„Słowa pańskiej wielkiej mowy, wygłoszonej w Reichstagu, poruszyły do żywego cały naród włoski. Wyrażam panu moje podziękowanie i zarazem odwzajemniając się oświadczam, że jeśli zajdzie potrzeba, naród włoski wraz z pańskim narodem kroczyc będzie naprzód do ostatka, tj. aż do zwycięstwa.

(—) Mnesolini.”

Führer w odpowiedzi wystosował następującą depeesz:

„Dziękuję panu, Duce, za pański przyjazny telegram. Zjednoczeni w naszym świątobliwym i związani w siłę naszej broni, faszystowskie Włochy i narodowo-socjalistyczne Niemcy wywalczą zwycięsko wolność swych narodów”.

Adolf Hitler.

Głosy prasy włoskiej o wymianie depeesz.

(§) Rzym, 23 lipca. Wymiana telegramów między Mussolinim i Adolfem Hitlerem jest odbiciem dnia prasy rzymskiej.

Jeszcze nie wydarzyło się w świecie —

podkreśla „Popolo di Roma” — by dwa narody mogły być tak blisko związane pod względem ideowym, jak państwa osi.

„Messagero” wyjaśnia, że obydwa mocarstwa osi są zdecydowane ująć zgodnie w swe ręce dalszy bieg wydarzeń. Państwa osi wzięły na siebie losy kontynentu i wszystkie cele niezawodnie osiągną. Tajemnica zwycięstwa leży w nierozzerwalnych więzach, łączących oba ustroje.

„Giornale d'Italia” w swym wydaniu popołudniowym pisze, iż Mussolini nie mógł w lepszy sposób wyrazić uczuć narodu włoskiego, jak mówiąc, że: „mowa Adolfa Hitlera, wygłoszona w Reichstagu, poruszyła do żywego cały naród włoski”. Po przykrych doświadczeniach, jakie naród włoski wyniósł ze stosunków z byłymi sprzymierzeńcami, uczucie wielkiego zadowolenia z powodu uznania pomocy Włoch przez zwycięskiego Führera staje się tem większe.

Dzienniki tureckie o mowie Führera.

(=) Ankara, 23 lipca. Dziennik „Tasvir-i Efkar” wydaje w artykule wstępnym opinię o mowie Adolfa Hitlera, nazywając ją prawdziwą i słuszną.

W ciągu 11-tu miesięcy uzyskiwał Hitler

Daladier był ostrzeżony przed wojną „błyskawiczną”.

Vichy, 23 lipca. Rząd Daladiera był w porę, po zakończeniu kampanji w Polsce, ostrzeżony przez pewną wysoką osobistość wojskową francuską przed niemiecką „wojną błyskawiczną”.

Tego rodzaju stwierdzenie publikuje dziennik „Petit Dauphinois”, wychodzący w Grenoble, w poniedziałek w artykule wstępnym, który częściowo został sgrzesiony przez cenzurę. Pismo podnosi poważne zarzuty przeciwko ówczesnemu rządowi Daladiera, twierdząc, że rząd ten mimo licznych raportów ekspertów, które zostały mu przedstawione przez francuskich attachés wojskowych w Polsce, przecież przystąpił do prowadzenia dalszego ciągu wojny i próby realizowania swych planów.

Rządy Daladiera i Reynauda nie wyciągnęły również żadnych konsekwencji nawet wówczas, gdy sukces niemieckich metod wojny błyskawicznej został potwierdzony w Norwegii, Holandji i Belgii. Jeśli nie wybita jeszcze godzina porachunku z odpowiedzialnymi za ten stan rzeczy, to jednak już dzisiaj znajduje się wiele dowodów, które w jasny sposób wykazują winę francuskich mężów stanu.

„Petit Dauphinois” stwierdza dalej, że rząd francuski znajduje się w posiadaniu ważnego dokumentu, który został przedstawiony przez pewną wysoką francuską osobistość wojskową po zakończeniu wojny w Polsce. Dziennik zauważa, że ze względów oportunistycznych nie może narazie wskazać nazwiska tej osobistości. — Może jedynie marzyć o zdradzie z treści tego dokumentu, że gdyby dawny rząd francuski zastosował metody, zaprojektowane w tym dokumencie, wówczas przeskodzono by w tem, aby „pewne rzeczy” miały miejsce.

wyłącznie same zwycięstwa i sukcesy i we wszystkich swych poprzednich mowach proponował pokój. Chamberlain i Daladier byłiby o wiele lepiej uczynili, gdyby bezpośrednio po kampanji w Polsce przyjęli propozycje pokojowe.

Biorąc na dobrą sprawę — kończy dziennik — nie należałoby odrzucać ostatniej propozycji Adolfa Hitlera, gdyż za nim przemawiają wszystkie bez wyjątku doświadczenia.

Wymiana depeesz między Mussolinim i Franco.

(§) Rzym, 23 lipca. W związku z obchodem rocznicy narodowej rewolucji hiszpańskiej nastąpiła wymiana depeesz między Mussolinim a gen. Franco.

Powrót uchodźców z obszaru rosyjskich interesów.

Ostatnio powrócili do Generalnego Gubernatorstwa uchodźcy z obszaru rosyjskich interesów. Tem samym cała akcja przesiedleńcza została ukończona. — Uchodźcy ci, przekraczając granicę, nie tają swej radości z powrotu do swych ojczystych stron. Powyżej zamieszczamy dwa zdjęcia z punktu granicznego w Przemyślu. Twarze odwracających do kraju uchodźców wyrażają niedwuznacznie wielką radość z możliwości ponownego zobaczenia swych najbliższych.

Przewrót w strategii.

Kraków, w lipcu.

Od zarania dziejów walczył człowiek z człowiekiem, a naród z narodem. Nie trzeba dodawać, że w ciągu tysiącleci zmieniała się nietylko broń, ale i taktyka wojenna. Od zwykłego kamienia z czasów kamiennego topora i maczugi, do nowoczesnego działa droga długa i daleka. Przed wiekami cały naród występował do walki z wrogiem, a za walczącymi ciągnęły tabory z kobietami, dziećmi i całym dobytkiem. Z biegiem lat powstała wyodrębniona z łona narodu, siła zbrojna.

Jeżeli przejdziemy przykłady z dziejów, to przekonamy się, że częstokroć stała — regularna, choćby nieznaczna armia, górowała od wieków nad kiepsko zorganizowanymi i nie obywateli z trybem wojskowym tłumami. Czyż garstka greckich hoplitów nie rozbiła w puch setek tysięcy Persów? Czy legiony rzymskie nie górowały nad obzrymi hordami barbarzyńców — mimo, że niedorównywały im ilością? To samo można było zauważyć i w czasie wojny światowej, kiedy to Niemcy stale zwyciężali doskonale uzbrojone i świetnie wyposażone ochotnicze wojska angielskie. I co najciekawsze, że te wojska ochotnicze najszybciej zmykały z pola walki.

Na przestrzeni wieków różne narody różnie walczyły. Inaczej walczyła macedońska falanga, inaczej rzymski legion. Prawdziwego przewrotu w dziedzinie sztuki wojennej dokonał bohater tebański Epaminondas. Prawie w lipcu 2311 lat temu, stoczył on sławną po dziś dzień bitwę ze Spartanami pod Leuktrami. Od tej chwili ilość wojska i siła fizyczna stały się rzeczą drugorzędą, a na pierwszy plan wysunął się rozum i spryt dowódcy.

Warto zapoznać się bliżej z taktyką wojenną Epaminondasa, skoro stała się ona kamieniem węgielnym w historii militarnej nietylko Greków, ale całej niemal Europy, a tacy geniusze wojenni, jak Aleksander Macedoński, Hannibal Kartagiński, Cezar czy Napoleon Bonaparte stosowali ją.

Epaminondas zerwał z dotychczasową tradycyjną taktyką, której nakazem było prowadzenie walki na całej długości frontu równocześnie. W krytycznym dniu Epaminondas ustawił armię tebańską nie równoległą do frontu nieprzyjacielskiego, ale pod kątem ostrym. To właśnie stanowiło sedno rzeczy szczytu ukośnego, bowiem walka rozpoczęła się jedynie na jednym ze skrzydeł, a mianowicie na tym, które miało odegrać decydującą rolę. Ponadto Epaminondas zdecydował się na najślabszą, lecz najsilniejszy odcinek szczytu nieprzyjacielskiego. Grecy od dawien dawna trzymali się zasady, że swe najlepsze siły ustawiali na prawym skrzydle. W bitwie pod Leuktrami prawe skrzydło zajęli Spartanowie, słynni z dzielności, natomiast na lewym skrzydle i w centrum zostali zgrupowani ich sprzymierzeńcy. Epaminondas postanowił uderzyć właśnie na prawe skrzydło Spartan swoim lewym skrzydłem, a jego prawe skrzydło i centrum miało chwilowo pozostać biernym widzem. Lewe skrzydło szczytu Epaminondasa zostało zbudowane bardzo silnie w postaci kolumny głębokiej na 50 szeregów, osłoniętej z boku przez kawalerię.

Ta nowa taktyka Epaminondasa dała nadzwyczajne wyniki, bo prawe skrzydło Spartan zostało do tego stopnia rozbite, że ich lewe skrzydło i centrum już nawet nie próbowało stawiać oporu. Pomysł Epaminondasa był w późniejszych wiekach bardzo często stosowany, a najsławniejsi wodzowie naśladowując go, mogli niejednokrotnie triumfować.

Taktyka wojenna, jaką zastosowali Niemcy w obecnej wojnie, zmieniła zupełnie dotychczasowe zapatrywania. W wojnach do 1914 roku właściwie, okopy wiły się jak wąż na setki kilometrów, a lukę spowodowaną przez nieprzyjacielską ofensywę, udawano się zazwyczaj zalać przy pomocy rezerw stojących w obwodzie.

W bitwach dawnych wieków celem było nie pokonanie wroga, ale dokonanie jak największej rzezi. Pogląd ten dziś nie ma już żadnej podstawy. Obecnie chodzi o zaatakowanie przeciwnika w najczulszym punkcie i zmuszenie go do kapitulacji, przy możliwie najmniejszych stratach.

Wojna ruchoma — błyskawiczna — oto hasło 1940 r. Przerwać front nieprzyjacielski w jednym punkcie, spowodować w jego szeregach panikę, przerwać łączność pomiędzy poszczególnymi armiami, oskrzydlić je, odebrać dowództwo i żywność, uniemożliwić regularny odwrót.

Zwycięski pochód armii niemieckiej, który cały świat wprawił w zdumienie, a dla wielu ludzi był niespodzianką, miał jednak swoje podłoże. Rozpatrując te sukcesy, — musimy zauważyć, że wiele czynników złożyło się na nie, a niemiecka systematyczność i porządek jeszcze raz zdążyły egzaminować.

Wojska dokonywały sawaze największych wyczynów wówczas, kiedy wódz walczył z nimi w pierwszym niemal szeregu i prowadził je do boju. Tak postępował Aleksander Wielki, Cezar, Napoleon, tak postępowało w wojnie obecnej i dowództwo niemieckie. Podczas gdy angielscy kierownicy wydawali rozkazy z Anglii, Hitler spędzał całe dnie na frontach, — nie wiec dziwnego, że każdy żołnierz nabierał tego przekonania, że walczy o dobrą sprawę i spełnia swój obowiązek punktualnie.

Odniesie zwycięstwo w dzisiejszych czasach, jest rzeczą niezmiernie trudną. Żołnierz musi być karny, wyćwiczony, dobrze i nowoczesnie uzbrojony, nakarmiony, ubrany, mieć do dyspozycji nietylko odpo-

wiednią ilość amunicji ale także szereg innych rzeczy, jak lekarstwa, a nawet lekturę w postaci książek i gazet. Musimy przynajmniej, że ofensywy niemieckiej szły jak burza, a dniem i nocą płynęły regularnie transporty i wszystkie przychodzący w porę. Przerzвано najsiłniejsze linie obronne, przebywano rzeki, a wszystko szybko i składnie, bez żadnej zwłoki, bez jednego nawet załamania. Jedna bitwa następowała po drugiej, zmotywowana piechota, wspierana przez artylerię i lotnictwo, —

przenosiła się lotem błyskawicy z miejsca na miejsce, tak szybko, że zaskoczonym przeciwnikowi brakło tchu.

W tej nowoczesnej ruchomej wojnie współpraca wszystkich jednostek broni wydała niespodziewane rezultaty: dzięki współpracy żołnierza z inżynierem, dzięki świetnemu wyposażeniu i zaopatrzeniu, oraz dzięki dowództwu, które szanowało krew i materiał ludzki, doszło do zwycięstwa.

Dr O. M. K.

Niemiecko-węgierski układ handlowy.

Budapeszt, 23 lipca. W lutym 1934 r. Niemcy zawarły układ handlowy z Węgrami, który był pierwszym znakiem nowej handlowej polityki niemieckiej, zapoczątkowanej przez Niemcy na południowym wschodzie Europy. Układ ten był stale przedłużany a ostatnio ważność jego upłynęła.

Celem unormowania stosunków toczyły się w Budapeszcie pertraktacje, które doprowadziły do ustalenia ram, w jakich ma się w przyszłości odbywać wymiana towarowa między obydwoma krajami. Pertraktacje te zakończyły się w ub. niedzielę podpisaniem układu, zadawalającego obydwie strony.

Układu tego nie zawierano na trzy lata, jak poprzednie układy, a to dlatego, aby nie krepować się warunkami wojennymi i we właściwym czasie zmienić klauzule na bardziej odpowiadające stosunkom pokojowym przepisom.

Nowy układ przewiduje dalsze wzmożenie wzajemnej wymiany towarowej, która tak korzystnie rozwijała się w ostatnich

czasach. Rozmiary obrotu między obydwoma krajami wzrosły w czasie trwania stosunków gospodarczych siedmiokrotnie. Jeśli nawet weźmie się pod uwagę przyłączenie Austrii i Sudetów oraz powiększenie węgierskiego obszaru państwowego jak i kształtowanie się cen, to i tak wzrost wymiany będzie bardzo znaczący.

Nowy układ opiera się na wyrównaniu wymiany w stosunku 1:1 i stworzenia trwałej podstawy co do ilości i cen, tak że wymiana będzie niezależna od międzynarodowej koniunktury i cen. Układ celny, który pochodził jeszcze z r. 1925 i z tego tytułu nie odpowiadał obecnym stosunkom, został zmieniony odpowiednio do wymagań chwili. Poza to zawarto podwójny układ co do obrotu handlowego z Protektoratem, który narazie będzie funkcjonował jako prowizorium, a potem, gdy Czechy i Morawy zostaną włączone do niemieckiego obszaru celnego, wówczas obecnie zawarte umowy zostaną bez dalszych formalności rozciągnięte również i na obszar czesko-morawski.

Wyspy Alandzkie zdemilitaryzowane.

Sztokholm, 23 lipca. Fińska agencja prasowa donosi w związku z załatwieniem sprawy wysp Alandzkich, że od czasu zakończenia wojny fińsko-rosyjskiej i ustabilizowania sytuacji poczęło dowództwo wojsk fińskich wycofywać zarówno wojsko, jak i materiał wojenny z pasu neutralnego wysp. Już od początku tego miesiąca wiadomym było, że wszystkie fortyfikacje, znajdujące się na wyspach Alandzkich, które od jesieni ub. roku zbudowano, zostaną wysadzone w powietrze. Pociągnięcia te są skutkiem pertraktacji między rządem fińskim a rosyjskim, celem stworzenia atmosfery pokojowej na północnym wschodzie. Jeżeli chodzi o wyspy Alandzkie, to rząd sowiecki postawił podczas pertraktacji dwie alternatywy: albo udział w obsadzeniu wysp, albo też ich zupełna demilitaryzacja. Po przyjęciu tej drugiej postanowił rząd fiński stworzyć na wyspach stan, jaki istniał od roku 1921 od 1938.

Jeżeli chodzi o tereny, odstąpione przez Finlandję Rosji, to rząd fiński postanowił oddać Rosji te wszystkie materiały, surowce, sprzęty i t. d., które zostały poprze-

dnio wywiezione z odstąpionych później terytoriów. Dotyczy to również licznych fabryk i przedsiębiorstw, znajdujących się w tym pasie granicznym. Poza to zawarły oba państwa umowę, mocą której w pierwszym roku po zawarciu pokoju wymiana handlowa między obu krajami ma wynosić 15 milionów dolarów. Realizacja tego punktu podniosłaby wywóz fiński do Rosji do 5 procent dotychczasowego wywozu, który w ostatnich latach spadł do 1 procentu. Przed wojną światową handel Finlandji z Rosją wynosił 23 procent zagranicznego wywozu. W pierwszym rządzie ma Finlandja dostarczyć Rosji turbin wodnych, pomp i rur ze stali nierdzewiącej, drutu miedzianego, kobaltu, skór, papieru, masła, sera, jaj, podczas gdy Rosja ma Finlandji dostarczyć pszenicy, jęczmienia, tytoniu, soli, gazoliny, benzyny, nafty, smarów, manganu i bawełny. Poza to zastrzeżono dla Finlandji wolny tranzyt dla towarów na liniach kolejowych do Murmańska i Archangielska, aż do morza Czarnego. W ten sposób wzajemna wymiana towarów między Rosją a Finlandją wchodzi na realne tory.

Litwa republiką radziecką.

Wprowadzono w życie konstytucję sowiecką.

(S) Kowno, 23 lipca. Minister spraw wewnętrznych Litwy ogłosił deklarację, na podstawie której republika litewska przyjęła z natychmiastową mocą urzędową konstytucję sowiecką i wobec tego uważana być musi jako republika radziecka.

Angielska odezwa przeciwko „panice i przestraszaniu”.

Genewa, 23 lipca. Jak wynika z komunikatu, opublikowanego przez „Timesa”, pastorzy w holmach stalowych mają przestraszyć w szerszym zakresie panikę i przestraszyć podczas niemieckich nalotów.

Biskup Bristolu oświadczył w odezwie, skierowanej do podległych mu duchownych, że należy do obowiązków pasterza dużej odpowiedzialności schrony piwniczne podczas nalotów i „dawać odwagę tym, którzy tam szukają schronienia”.

Na ulicach proboszczowie muszą nosić oficjalną opaskę organizacji obrony przeciwlotniczej i muszą być zaopatrzeni w helmy stalowe. Proboszczowie muszą współpracować z policją i nakłaniać członków swych gmin, aby nie poddawali się panice i zamiarowi ucieczki przed nieprzewidywanym wydarzeniem.

Apel Hitlera nie był oznaką słabości.

Co pisał „Washington Post”.

(S) Waszyngton, 23 lipca. „Washington Post” w artykule wstępnym pod tytułem „Propozycja Hitlera” pisze: „Hitler powiedział, iż byli tacy, którzy jego mowę w Reichstagu, wygłoszoną bezpośrednio po opanowaniu Polki w dniu 6 października, traktowali jako oznakę słabości Niemiec. Działaj napawo nie znalazło się zbyt wielu takich, którzyby w związku z ostatnią mową Hitlera do narodu niemieckiego mogli popełnić ten sam błąd. Skoro

Hitler oświadczył w Reichstagu, że w tym celu zwołał posłów, ażeby zaapelować poraz ostatni do powszechnego rozsądku, to miał on na myśli dosłownie to, co powiedział”.

Dziennik pisze w dalszym ciągu, że decyzja pozostaje naturalnie zastrzeżona dla rządu brytyjskiego, ale należy mimo wszystko stwierdzić, że propozycja została ujęta bynajmniej nie w nierozważną formę i można być niemal pewnym, iż dla obu stron jest możliwe honorowe wyjście. Można oceniać mowę Hitlera dowolnie, ale z wszelką pewnością nie da się na jej podstawie podnieść przeciwko Hitlerowi zarzutu słabości. Podobnie też nie będzie można zrobić tego zarzutu Anglii, jeżeli poważnie rozważy tę propozycję.

Ewakuacja

południowego-wschodu Anglii.

Sztokholm, 23 lipca. Angielskie ministerstwo spraw wewnętrznych wydało w ub. czwartek rozporządzenie, mocą którego niektóre części wschodniej i południowo-wschodniej Anglii zostały przewidziane dla ewakuacji. Wywiezienie tamtejszej ludności miało się w tych miastach rozpocząć, przyczem rząd angielski oświadczył, że ponieście wszelkie koszty połączone z ewakuacją.

Nacjonalistyczne zebrań masowe w południowej Afryce.

Lizbona, 23 lipca. Czołowi nacjonalistyczni organizowali w dn. 20 lipca w Bloemfontain i Strydom masowe zebrań, na rzecz republikańskich tendencji.

W Strydom przewodniczący zebrań Springs oświadczył w swym przemówieniu, że ci, którzy nie popierają tendencji republikańskich tem samym utrzymują związek z Anglią. Wśród wielkiego aplauzu Springs nawoływał, że mieszkańcy południowej Afryki nie mogą cierpieć dłużej Anglików w Afryce Południowej, je-

Z dnia na dzień

(=) Kraków, 23 lipca.

Londyn pod znakiem paniki.

(=) Cały świat śledzi z zapałym oddechem wrażenie mowy Adolfa Hitlera, wywołane w Anglii. Polityczna ofensywa wodza Niemiec, która postawiła naród angielski przed ostateczną decyzją, czy pragnie on pokoju, czy też nieuniknionego i kompletnego zniszczenia, spowodowała w samej Anglii nie mniejsze zamieszanie, jak dotychczasowe wojskowe ofensywy Niemiec.

Według doniesień, nadchodzących z Anglii, sytuację tamtejszą w ostatnich dniach cechuje powszechny chaos i wszelkiego rodzaju kombinacje. Podczas kiedy część prasy angielskiej usiłuje gwałtownymi odpowiedziami na mowę Hitlera upozorować pewność siebie, o jakiej, wobec przewagi militarnej Niemiec, faktycznie w Anglii niema mowy, to z drugiej strony snuje się tam ciekawe kombinacje na temat możliwości nowej zmiany kursu w angielskich sferach kierowniczych.

Znamiennym jest, że w związku z tą sytuacją mówi się w Anglii o liście księcia Windsoru do króla angielskiego, a równocześnie nadchodzą wiadomości, że znany angielski mąż stanu Lloyd George zabiegał o audjencję u króla. Zarówno książę Windsoru, jak i Lloyd George mieli już oddawna oświadczyć, że Anglia jest skazana na zagładę, jeżeli jeszcze w ostatniej minucie nie potrafi znaleźć drogi do porozumienia z Niemcami.

W Berlinie, w przeciwieństwie do tch wszystkich kombinacji, zachowują w poczuciu siły Niemiec, absolutny spokój. Niemcy mają czas, aby czekać w jakim kierunku znajdzie wyjaśnienie obecny kompletny chaos w Anglii. Niemcy mają w rękach wszystkie atuty. Panują one pod względem wojskowym nad wszystkimi wybrzeżami, wokół wyspy angielskiej. Ich siły zbrojne są potężniejsze, niż kiedykolwiek, ich zaopatrzenie w amunicję i ich zapasy surowców są dziś nieograniczone. Z tych względów Niemcy mogą tę decydować o terminie ataku na wyspę angielską, a kiedy on rozpocznie się raz, zakończy się zniszczeniem angielskiego imperium światowego.

Z tego powodu w Berlinie nie widzi się specjalnego zainteresowania tem, co ministrowie angielscy Halifax i Churchill będą mieli do powiedzenia w swoich zapowiedzianych ostatnio deklaracjach. Prawdopodobnie ważniejszym, niż te deklaracje, będzie pytanie, jak długo jeszcze naród angielski pozwoli panować nad sobą tym podległym wojennym.

Nie można przeczyć zaprzeczyc, że ci panowie, którzy wtracili w odmet kleski najpierw Polskę, a potem połowę Europy, skutkiem uprawianej przez siebie polityki, stanęli dziś nad brzegiem wojskowego i politycznego bankructwa. Bankruci są nieobliczalni.

Pytanie tylko jak naród angielski, który od miesięcy żyje w nieustannie wzrastającej panice, trwodzi przed atakiem niemieckim, ustosunkuje się do bankructwa polityki gabinetu Churchilla, skoro cała Anglia ma zapłacić swą egzystencją za ryzykowną w najwyższym stopniu grę jego rządów. W krótkim czasie i na to pytanie padnie odpowiedź.

Straty norweskie na morzu.

(S) Oslo, 23 lipca. Norweskłe biuro telegraficzne donosi, że norwescy armatorzy opublikowali listę strat tonażu okrętowego, datującą się od 9 kwietnia 1940 r.

Lista ta zawiera nazwy 17 norweskich statków handlowych o łącznej pojemności 68.699 br. t. rej. W tym wypadku chodzi o te okręty norweskie, które znajdowały się pod kontrolą angielską. Zpóśród żagló okrętowych zginęło 55 osób.

Jakie ofiary poniósł Rotterdam?

Berlin, 23 lipca. Od chwili zdobycia Rotterdamu przez wojska niemieckie rozszerzano zagranicą pogłoski o liczbie śmiertelnych ofiar wśród ludności tego miasta. Przeciwno tej agitacji występuje obecnie dziennik holenderski „Het Vaderland”.

Według doniesienia z Amsterdamu, opublikowanego przez ten dziennik, urzędowa statystyka urzędu stanowego w Rotterdamie wykazała, iż w czasie działań wojennych w miesiącu maju w Rotterdamie tyłko 619 osób cywilnych straciło życie.

śli ci zabierają się do „ucieczki z Anglii jak przemycające się psy”.

Oświadczenie to pozostaje w związku z zapowiedzią Churchilla, iż Anglia w razie konieczności na wypadek inwazji niemieckiej będzie prowadziła walkę z Kanadą. „Jeśli Anglia nie może się sama uratować — mówili dalej Springs — wówczas może zginąć. Świat musi jednak wiedzieć, że Smuts nie przemawia w imieniu Afrykańczyków, ale w imieniu Anglików i Żydów”.

Dardanele — Turcja turecka.

Adana.

Dzisiejsza Turcja.

Typy kobiet tureckich.

Kraków, 19 lipca.

Turcja — do 1922 roku cesarstwo Otomańskie — obecnie republika, obejmuje Azję Mniejszą, stanowiącą półwysep wysunięty w stronę Europy i raczej do Europy niż do Azji przynależny, zachodnią i południową część przyległej Armenii oraz zachodni i środkowy Kurdystan, nadto południowo-wschodnią część półwyspu Bałkańskiego. Ten skrawek nizinny Trakcji, sięgający po rzekę Marice, wraz z dawną stolicą Turcji Konstantynopolem, to reszka rozległych niegdyś posiadłości tureckich w Europie.

Razem obejmuje ona 762,741 km kw. i liczy zgórą 18 milionów mieszkańców.

Obszar ten ma charakter etnograficzny czysto turecki, gdyż po wielkiej wojnie wysiedlono Greków, zamieszkujących azjatycki brzeg morza Egejskiego. Wśród niezliczonych mniejszości znajduje się mała kolonia Polaków. Zajmują oni niedaleko Bosforu małą wioskę Adampol, założoną przez Adama Czartoryskiego w roku 1832.

Dzięki Tracji jest Turcja w posiadaniu ważnego węzła, który łączy Europę z Azją. Odmiecznym strażnikiem tego węzła jest Konstantynopol, czyli Stambuł (dawniejsze Bizancjum lub Carogród), rozłożony małowicznie nad wodami morza Marmara, Bosforu i prześlicznej zatoki Złotego Rogu. Po azjatyckiej stronie Bosforu wyrosło ciche miasteczko muzułmańskich cmentarzy — Skutari. Tutaj grzebano Turków, którzy gardzili spoczynkiem w Europie, powodowani nienawistną odrazą do „ziemi niewiernych”. Położenie na granicy dwu światów odbiło się i na obliczu miasta.

Ściśle turecka jest Anatolija, na której brzegi cztery morza rzucają nieznuzenie swe fale. Od północy morze Czarne, pępelne i nieprzyjazne, gdy nadciągające z rykiem nawałnice wzburzają nagle jego wody, morze Śródziemne od południa, morze Egejskie i morze Marmara od zachodu. Od ustawicznego działania wody brzegi się poszczerbiły i wypełniły rozpadlinami. Te zachodnie wybrzeża od pradawnych czasów nęciły żeglarzy dogodnymi przystaniami. A ponad nimi wysoko wznosi się łańcuchy górskie, spiętrzone jakby jakiś wał ochronny. Dzięki potoki pędzą tam z niepohamowaną siłą wypełniając srobrzystym dźwiękiem wąwozy i spadają poprzez skały i różnobarwny żwir. A tam, gdzie żywna wilgoć napoiła ziemię, wyrósł wysokie lasy sosnowe i jodłowe, gaje jaworów, buków i dębów rozprzestrzeniają tam swe dachy liściaste, palmy kołyszą pierzastymi wachlarzami i ziemia niśnie pod bujną roślinnością.

Posuwając się dalej ku wnętrzu, wkraczamy na wyżynę Anatolijską, która jakby zawstydzona uboższą swą szatą roślinną chowa się w dole poza obramowaniem podmorskich pasów górskich, obejmujących ją jakby dwoma ramionami wy-

chodzącymi z łosru wyżyny Armeńskiej: górami Pontyjskimi od północy, górami Taurus od południa. Pod suchym techniem wiatru zamiera życie, rozpoczyna się okolica stepowa, która miejscami przybiera nawet charakter pustynny. Spalone łabem trawy i ziola składają się na bogactwo ziemi. Wydaje się niekiedy, że słońce wypaliło wszelkie barwy z tej ziemi, a jednak jest ono znowu tam, co stepy rano i wieczór czarująco rozżarza. Niebo i step należą do siebie. Step staje się posępny, gdy nadciągają ponad nim chmury, zdaje się być obumarły, gdy słońce rozżarza go z góry i wreszcie niezmiernie marzycielski u schyłku dnia, gdy dal nurza się w błękitno-fioletowych oparach. Wśród stepów leżą spokojnie słone jeziora, obramowane trzciną i sitowiem. Miejscami wznoszą się spadzisto kołosa górnika, wyprzedzające olbrzymie wzniesienia wschodniej Anatoliji, jak np. Erelias, którego biały lodowy czub śmiało przeciwstawia się nawet najbardziej palącemu słońcu.

Klimat wewnętrznej Anatoliji zmienia się w swaj łstocie krańcowo.

Przejściowe pory roku, a szczególnie wiosna są tak krótkie, że niezbyt ciepło złągoczą ostre przeciwieństwa między kasajacym mrozem zimy i suszą zimą zarem lata. Północne wiatry niosące ze sobą deszcze natrafiają na opór gór na wybrzeżu i jedynie czasami przedzierają się przez przełęcze górskie, wilgotne masy powietrza od zachodu, wnosząc trochę świeżości w skwar i posuchę. Podczas gdy klimat morski na wybrzeżu pozwala glebie na wydawanie najbogatszych roślin i obfitości owoców, step tonie w kurzu, wysycha woda niewielkich rzeczek, a upał czyni opokaną ziemię łaknącą deszczu.

Ludzie, którzy zamieszkiwali Anatolję, zmieniali się w ciągu tysięcy lat, w czasie których Mala Azja była areną doniosłych wydarzeń historycznych. Zdała od zgiełku miast, żył chłop anatolijski, pędzący na pastwiska kozy, owce i barany, oraz wlokący przez rolę drewniany pług ze skibami. Zazieleniali się winnice, w ogrodach dojrzewały brzoskwinie, orzechy i melony, oraz wszelkie jarzyny. Kobiety przedły w do-

Turek w stroju anatolijskim z pasem chroniącym brzuch przed przeziębieniem.

mach, tkwały dywany i płoty z sitowia kołbierce. Po ciehu i skromnie wiodły one swe życie, w jednostajnym rytmie wśród gmatwaniny krętych uliczek wiejskich. — Gdy jednak nadchodziło święto lub jakaś rodzinna uroczystość, obejmowały się wówczas za ręce i wśród płasów, śmiechu i śpiewu składały dań radości życia.

Po wojnie świątowej Kemal Aftaburk objął kierownictwo państwem tureckim.

Weła jego zaczęła kształtować, ugniatć, rozbudowywać.

Znikły zasłony i kraty. „Ojciec Turcji” umiał znaleźć odpowiednią drogę do wiary we własne siły i we własne możliwości.

Życie straciło ostatnio charakter wschodni na skutek reform republikańskiego rządu, a Turcja prawie że zupełnie zeuropelzowała się. Dawnych Turków w fezach czy turbanach i zawołowanych kobiet już nie spotyka się. Duch reformy wnikał głęboko w organizm społeczny, zaprowadzono przymus szkolny, obowiązujący dzieci od 6—16 lat. Duch ten nie wszedł jednak całkowicie w życie, zwłaszcza w sto-

statku do kobiet, upośledzonych jeszcze pod względem publiczno-prawnym wśród wyznawców Islamu. Religja mahometañska przestała być powszechnie obowiązującą. Reforma poszła tak daleko, że Turcy zamienili dawny alfabet arabski na łaciński, nieco zmodyfikowali go stosownie do potrzeb języka, przybrali nazwiska nowe i coraz częściej zarzucają dawny niedoleżny sposób uprawy ziemi, wymagający na wyzynie sztucznego nawadniania, i prymitywne narzędzia rolnicze, usiłując rozwinąć u siebie rolnictwo, a także przemysł na sposób europejski.

Dzisiaj mniej widzi się wielbłądów, a coraz więcej samochodów.

Dawna architektura wypierała budynki w stylu nowoczesnym. Zmieniają się nie tylko stroje, ale i zwyczaje i sposób życia. Europeizacja wyciska swe piętno na zewnętrzny wygląd miast i na krajobrazie wsi, wdziera się w życie publiczne i prywatne, do lokalów rozrywkowych i prywatnych domów.

Największy opór stawiają nowej fali życia charakterystyczne dla Wschodu kontrasty: wspaniałe budynki, a za nim odrapana lepianka, zbytek i rozrzutność obok skrajnej nędzy, tu luksus i przepych, a nieco dalej brud i ubóstwo. Lecz przyszłość stanęła otworem przez młodą republikę od czasu nawiązania stosunków politycznych i gospodarczych z innymi państwami.

Ludność turecka pochodzenia mongolskiego w 66 procentach trudni się rolnictwem i ogrodnictwem, kwitnącym w dolinach i na mizinach nadbrzeżnych, oraz hodowlą bydła, przeważnie wewnątrz kraju. Nieznaczny procent mieszkańców oddaje się górnictwu, które dostarcza trochę węgla kamiennego i brunatnego, rud ołowiu, srebra, miedzi, złota, antymonu, chromu, żelaza oraz soli.

Miasta skupiają w sobie ledwo 24 procent ogółu ludności.

Obecna stolica Ankara (uprzednio Angora) liczy około pół miliona mieszkańców. Po wojnie światowej Konstantynopol abdykował ze stanowiska stolicy, na korzyść tej małej ongiś, ale leżącej w głębi kraju miejsciny. Najważniejszym portem Turcji jest Smyrna, znana z wywozu fig i pięknych dywanów. Głównymi produktami wywozu z Turcji są owoce południowe i korzenie, z których znanym na cały świat jest pieprz turecki, oraz wełna.

Dziś Turcja ściera na siebie uwagę wskutek swego położenia na granicy interesów Wschodu i Zachodu, Południa i Północy.

Zygmunt Salwiński (Kraków).

Turcja — Ankara. Widok na nową dzielnicę gmachów ministerjalnych.

Widok na Bosfor i morze Marmara.

CIEKAWOSTKI.

Ciekawy przykład bohaterstwa zanotowały kroniki pewnego portowego miasta. Na morzu rozbił się statek. Kapitan rozbił tego statku umieścił wszystkich pasażerów w łodziach ratunkowych, a dla siebie niestety nie znalazł już miejsca. Płynął więc, trzymając się krawędzi łodzi i wydawał rozkazy. Tymczasem rekin odgryzł mu kolejno obie nogi. Kapitan zbladł, lecz wciąż wydawał rozkazy. Wkrótce jednak siły opuściły go z powodu upływu krwi i bohaterki kapitan znalazł śmierć w otulaniu morskiej.

W Japonji panował zwyczaj aż do drugiego roku ery chrześcijańskiej, że po śmierci cesarza lub cesarzowej grzebano z wócem całą służbę a więc mężczyzn i kobiety. Nieszczęśliwych ustawiano dokoła grobowca, poczem zakopywano ich w ten sposób, że tylko głowy pozostawały nad ziemią. Ofiary dusiły się, bądź umierały z głodu.

Pewien atleta, mianowicie Sikune, zaproponował mikadowi, aby osoby żywe kazał zastąpić postaciami z gliny. Mikado był zachwycony tym pomysłem, polecił natychmiast wprowadzić go w czyn i od tego czasu już żaden następca tronu nie był zmuszony do słuchania przeraźliwych jęków nieszczęśliwych ofiar.

Bernard Shaw jest pesymistą.

Sztokholm, 23 lipca. „Aftonbladet“ cytując w swym numerze niedzielnym wywiad, jakiego udzielił Bernard Shaw pewnemu dziennikarzowi, którego nazwiska jednak dziennik nie podał.

W wywiadzie tym znany pisarz angiolski oświadczył, że Anglja w obecnych warunkach nie może wygrać wojny.

Chorwacja obchodzi uroczyste urodziny dra Maczka.

Budapeszt, 23 lipca. W sobotę i niedzielę rozpoczęły się uroczystości związane z rocznicą urodzin przywódcy partii chłopskiej i wiceprezidenta rządu Jugosławiańskiego dr. Maczka.

Zostało odprawione nabożeństwo dziękczynne w Zagrzebiu, pochodzący z pochodnią, defilada i parada chorwackich chłopów i strażnicy chłopskiej, w których wzięły udział oddziały konne i zmotoryzowane.

Przed domem dr. Maczka wygłoszono przemówienie, na które dr. Maczek odpowiedział krótkimi słowami, obiecując, że władzę swoją wykorzysta celem uratowania swego narodu, Jugosławii i Bałkanów oraz do zabezpieczenia pokoju.

W uroczystościach wzięli również udział goście z Belgradu, ministrowie rządu jugosławiańskiego, wybitne osobistości i posel wloski z Belgradu.

Brak środków żywności w Gibraltarze

Algeciras, 23 lipca. Ruch okrętowy w Gibraltarze od chwili wybuchu wojny wykazywał wielki wzrost. Były dni, w ciągu których na redzie w Gibraltarze stało do 180 okrętów, które musiały poddać się brytyjskiej kontroli.

Po przyłączeniu się Włoch do wojny ruch ten zupełnie ustał. Dla kłopotów gibraltarskie metody kontrolne Anglików, zmuszające okręty do straty czasu idącej w dół i tygodnie, stanowiły dobrą okazję do zarobku, gdyż nietylko wszystkie środki żywności, ale także i inne towary, nawet woda do picia, sprzedawane były po znacznie wyższych cenach.

Po wydaniu rozkazu do pierwszej ewakuacji przez władze angielskie towarów były sprzedawane po cenach przekraczających. Skutkiem powrotu uchodźców z francuskiego Marokka zanadto się wielki brak środków pierwszej potrzeby. Po wydaniu drugiego zarządzenia ewakuacyjnego, które musi być wykonane do dnia 1 sierpnia, usiłują kupcy przez ogłoszenia w dziennikach otrzymać z powrotem swoje należności. Jest to o tyle trudniejszym, że wśród ludności wzrosła się nastroj paniki i dłużnicy wolać całą gotówkę zabierać ze sobą, nie biorąc wcale pod uwagę nęcych propozycji udzielenia im rabatu przez wierzycieli.

Anglja zmusza do służby wojskowej.

Zurych, 23 lipca. Jak donoszą z Rzymu, postanowiła rada prawodawcza b. niemieckich kolonii wschodniej Afryki, znajdujących się obecnie pod mandatem angielskim wprowadzić obowiązkową służbę wojskową nietylko dla mężczyzn posiadających obywatelstwo brytyjskie, ale dla wszystkich mężczyzn wogóle, zamieszkujących ten teren i znajdujących się i będących między 18 a 45 rokiem życia. Takie same rozporządzenie dotyczące służby wojskowej, zostało wydane, według wiadomości nadeszłych ze Sztokholmu w angielskiej kolonii Tanganika. Wszyscy mężczyźni w wspomnianym wieku muszą odbyć służbę wojskową, albo też pomocniczą służbę cywilną.

Lotnictwo w Indjach.

Zurych, 23 lipca. Źródła angielskie podają, że kształci się obecnie w Indjach indyjskich pilotów i techników lotniczych. Maja oni być zaliczeni po ukończeniu swych studiów do angielsko-indyjskich wojsk lotniczych.

Syrja krajem przyszłości.

Rzym, 23 lipca. Coraz większe zainteresowanie budzą obecnie kraje mandatowe, francuskie i angielskie, co do losu których nie jeszcze pewnego nie da się powiedzieć.

Prasa włoska zajmuje się zagadnieniem Syrii pozostającej, jak wiadomo, od końca wojny światowej pod francuskim zarządem. Prasa ta zwraca uwagę, że pod względem gospodarczym poczyniono w Syrii bardzo mało ulopzeń i postępów. Do dziś dnia istnieje tam przeszło 3 miliony hektarów nieuprawnych, które można by użytkować pod uprawę oliwek, zbóż, pomarańcz i cytryn.

Obecna produkcja rolnicza w Syrii wynosi 2 miliony kwintali zboża, kukurydzy oraz 3 miliony jęczmienia. Produkcja cytryn, pomarańcz itd. wynosi pół miliona kwintali, podczas gdy ziemniaków produkuje Syrya ćwierć miliona kwintali. Wazna galezią przemysłu rolnego jest w Syrii hodowla jedwabników, wynosząca obecnie 2 i pół miliona kw. kokonów rocznie. Natomiast duże braki dają się zauważyć w stanie inwentarza żywego: wołów posiada Syrya bardzo niewiele, kóz i baranów około 4 miliony.

Również pod względem nawodnienia pozostawia ten kraj dużo do życzenia. Prasa włoska podkreśla, że należałoby w Syrii wzmoczyć hodowlę przedewszystkiem bydła, przez co zyskałaby Europa łatwy dostęp do ekorki, które obecnie trzeba sprowadzać z okolic bardziej odległych. Również uprawa zbóż i owoców da się tam znacznie rozbudować. Włosi przeciwstawiają Syrii rezultaty osiągnięte przez nich w Abisynji i Libji.

Jeszcze jeden list z Niemiec.

W jaki sposób obchodzą się w Niemczech z polskimi robotnikami rolnymi.— Sprawozdanie osoby, która powróciła z Niemiec.

— Powróciłam z Niemiec. Ludzie nie bójcie się, bo w Niemczech jest dobrze. Opiszę Wam tu wszystko szczegółowo.

Wyjechaliśmy z Lublina 11 kwietnia. Na drogę dostaliśmy chleb, marmoladę i pieniądze, a za Toruniem na granicy otrzymaliśmy bardzo smaczny obiad. Każdy jadł tyle, ile chciał, a rodziny, które miały ze sobą naczynta, wzięły sobie jeszcze jedzenie na drogę.

Jechaliśmy pociągami wygodnie, ulokowano nas w ten sposób, aby rodziny jechały razem, panienki oddzielnie i kawalerowie oddzielnie.

Przybyliśmy tak do Soest, gdzie na stacji czekały już ciężarówki, które zabierały wszystkie rodziny i nasze bagaże, a młodzież przemaszerowała te dwa kilometry pieszo ze stacji do koszar.

Po przybyciu do koszar dostaliśmy śniadanie i wypoczynek. Po obiedzie przyjechało Pośrednictwo Pracy i przydzielono nas do takiej pracy, do jakiej się każdy nadawał. Potem zajęły piękne autobusy i zawiozły każdego tam, gdzie miał pracować.

W Redzie (Westfalja) wysiadł nasz transport, wszystkie pieniądze rodzin, jakie z nami były, zostały rozdzielone po dworach, a pojedyncze osoby po jednej lub po dwie zostały przydzielone do gospodarzy.

Ja nigdy jeszcze nie pracowałam na roli, a u nas ludzie mówili, że jeśli kto nie umie pracować, to Niemcy biją, więc się bałam o swoją skórę. Zdziwiłam się bardzo, gdy moja gospodyni z uśmiechem na ustach wprowadziła mnie do pokoju przeznaczanego dla mnie, gdzie otworzyła szafę i kazała mi umieszczyć swoje rzeczy, następnie wskazała mi łóżko z czystą pościelą i powiedziała mi, że tu będę spać. W łóżku był materac sprężynowy, duży piernat, dwie poduszki, koc w kopercie i pierzynka. Gdy się już rozpakowałam i wszystko było na miejscu, zawołał mnie na drugie śniadanie.

Ręce dnia kazali mi wypoczywać, a że to była sobota, więc pomyślałam sobie, że wypoczywać będę w niedzielę — i ogromnie chciałam dość krowę, myślałam, że z dojki krowy mleko tak leci jak ze smoczka, a tu jak pociągnęłam — to nic, jeszcze raz — i nic, i jeszcze raz — i znówu nic, więc wstałam, biore stołek i mówię, że ta krowa mleka nie ma, a wtedy wszyscy w śmiech, dopiero gospodyni kazała mi kucnąć przy krowie i przypatrzeć się, jak ona to będzie robiła. Pokazywała mi kilka razy, aż się nauczyłam — dołam już dobrze tylko powoli; wszyscy inni już trzy krowy wydolił a ja jeszcze ani jednej, ale nikt na mnie za to nie krzyzał, nikt mi nie dokuczał, ale pomagali mi wszyscy — i tak było z każdą krową.

W Redzie i w każdym mieście, a nawet w większej wiosce, są dwa kościoły, jeden katolicki, a drugi ewangelicki; co niedzielą każdy gospodarz i wszyscy jego domownicy idą do kościoła, jedni przede, drudzy później, ale nikt nie idzie pieszo. Każdy ma rower, bo tu rowery można nabyć za 35 marek.

Każdy mężczyzna zarabia u gospodarza 50 marek miesięcznie, a w dworze ma tygodniowo 17-20 marek. Kobiety zarabiają nieco mniej. We dworach dają ponadto utrzymanie, jak młok, kaszę, groch, chleb, słoninę, masło, mleko i wędliny. Ludzie, którzy pracują po dworach, nie mają wydziałanych ziemniaków i opału, ale biorą tylko, ile potrzebują. Ponadto dostają oni zagony ziemi, na których mogą uprawiać sobie salata, pomidory, ogórki, i inne warzywa.

U gospodarza siedzą robotnicy pospoli z gospodarzami. O godzinie 7 wieczorem kończy się wszelka praca. Otrzymujemy 5 razy dziennie posiłki i pracuje się nam wesoło. Człowiek jest tu dobrze traktowany. Było mi tam bardzo dobrze i wesoło, bo naokoło u sąsiadów byli również Polacy, więc po pracy schodziliśmy się razem, jedni do drugich, a w niedziele razem chodziliśmy do kościoła.

Zapytałem mnie dlaczego wróciłam — a więc odpowiadam na to pytanie — od latku lat mam artretyzm w lewej ręce i nodze. Moja gospodyni była ze mną w dwóch lekarzy, którzy orzekli, że mi nadal pracować nie wolno i że muszę wrócić do Polski. Moja gospodyni zaopatrzyła mnie w masło, jajka, wędlinę, chleb, zapłaciła mi za cały czas pracy, a następnie autem odjechałam do miasta. W biurze Pośrednictwa Pracy otrzymałam zaświadczenie, na podstawie którego otrzymałam bezpłatny bilet jazdy do domu, a na niemieckich stacjach kawę, bułki i obiady.

Ludu polski, nie wierz bajom, ja przyjeżdżam na Boga, że to co napisałam jest prawdą — więc kto nie ma pracy w kraju, niech spieszy zapisać się na roboty rolne, bo poco tu głodować i biedować. Ja jestem biedna i wszystkim biednym dobrze zycze.

Marja Stanisławek.

Oostrzenia przeciwko imigrantom.

New Jork, 23 lipca. Rząd urugwajski postanowił założyć specjalny rejestr dla wszystkich imigrantów i obcokrajowców przebywających na terenie tej republiki. Chodzi tutaj o ograniczenie dużego wpływu obcokrajowców.

Gabinet ks. Konoyo został przychylnie przyjęty.

Tokio, 23 lipca. Drugi gabinet ks. Konoyo został przyjęty przez prasę i koła polityczne bardzo życzliwie i z dużymi nadziejami.

„Tokio Niczi-Niczi“ oczekuje „wreszcie czynów, zamiast słów“. Naród dość długo już wysłuchiwał nie mówiących deklaracji rządowych i oczekuje obecnie jasnego programu.

Zasługuje na uwagę fakt, że czterej członkowie gabinetu ks. Konoyo i jego doradcy podczas tworzenia rządu, są dobrymi znawcami Mandzurji, co się tyczy specjalnie nowego prezydenta urzędu planowania Hoshino, który jest zdecydowanym zwolennikiem wschodnio-azjatyckiego bloku gospodarczego. To samo można odnieść do ministrów: spraw zagranicznych Matsuo-ka, wojny — Tojo i handlu — Kobajachi. Do liczby tej dochodzi również minister komunikacji Yurata, jako przedstawiciel wielkiej żeglugi.

Można zatem mówić o szczęśliwej kombinacji handlu, skarbowości i gospodarki, których przedstawiciele posiadają na tyle doświadczenia politycznego, aby dopomóc ks. Konoyo w rozwiązywaniu doniosłych problemów gospodarczych. Zapewnie można stwierdzić, że w gabinecie brak jest przedstawicieli ruchu reformistycznego, Konoyo ma jednak zamiar uzupełnić swój gabinet przedstawicielami nowej partii, której organizowanie natychmiast podjęto.

O lepsze wykorzystanie rolnicze Abisynji.

Rzym, 23 lipca. W wielkiej pracy kolonizatorskiej, rozwiniętej w Abisynji używają Włochy również organizacji dawnych kombatanów, którzy otrzymują odpowiednie przydziały ziemi. Zasada, według której odbywa się kolonizacja polega na zcentralizowaniu wysiłków na określonych terenach, nie rozstrzelaniu ich zaś na różne odcinki, a następnie na stosowaniu wpiery gospodarce ekstensywnej, przechodzącej następnie do gospodarki intensywnej.

Działalność organizacji kombatanów rozciąga się obecnie w prowincji Szoa na przestrzeni 7,500 hektarów. Zbudowano tam domy dla uczestników tej akcji w ilości mnożącej 100, pozatem zbudowano około 70 km dróg, łączących poszczególne posiadłości. Zbudowano również miejscowy kościół, szkołę, dom faszystowski i inne publiczne budynki. W innej prowincji, a mianowicie Oletta, uprawnych jest 5,500 hektarów, zasianych głównie zbożem, jęczmieniem, owsem, łubinem, kukurydzą i różnymi gatunkami koniczyzny. Trzecia wkońcu prowincja, w której uprawa rolna przy pomocy kombatanów idzie w szybkim tempie, to Biscioftu, z obszarem 2000 hektarów, oraz 10,000 ha łąk i pastwisk. Jak widać z tego zestawienia idzie praca kolonizatorska w Abisynji wielkimi krokami naprzód.

53 lata pracy kolonizatorskiej.

Rzym, 23 lipca. Prasa włoska donosi o statuo o śmierci niejakiego Antoniego Licata, który ma za sobą życie pełne poświęcenia dla kolonizacji włoskich terenów afrykańskich. Licata należał w końcu XIX w. do korpusu ekspedycyjnego generała Arimondi, osiedlił się następnie w Adi Ugri i w roku 1887 zbudował pierwszy młyn włoski na ziemi afrykańskiej. Praca kolonizatorska Licaty ciągnęła się przez 53 lata. Pisma włoskie podkreślają, że typ dzielnego kolonizatora włoskiego staje się coraz częstszy i że zrozumienie dla zadań Włoch w Afryce coraz bardziej wzrasta.

ST. KRASIŃSKI (Kraków).**„Ambicja popłaca...”**

Skłóć humorystyczny.

— Pani mnie nie kocha, panno Ziuto... Pani bawi się mem uczuciem... Pani zadaje mi sercu i drażni pani moją ambicję...

— Leon to samo powiedział mi wczoraj, panno Staszku...

— O toż to! I znówu pan Leon! Pani niebezpiecznie igra z ogniem, panno Ireno... — Ależ jemu do ognistości bardzo daleko...

— Ale ja cały płonę! Miłością i oburzeniem!

— Na mnie!

— Nie... Uczuciem — ku pani... Niemia wiścią ku niemu...

— A cóż pan Leon panu winien? Czemu ta zawiesz!

— Pani jeszcze pyta! Taż on staje na drodze memu szczęściu! Mym marzeniom i tęsknotom... On panią bałamuci, ten goś, ta lala, ten firyk bez ambicji!

— A pan mnie nie bałamuci? On to samo twierdzi o panu! Któremu mam więc wierzyć?

— Niech pani serca zapyta! Panno Ireno... Ono pani najlepsza i najpewniejsza, da odpowiedź...

— A jeśli ta odpowiedź wypadnie na pana niekorzystnie!

— Panno Ireno... Dlaczego pani udaje okrutną? Pani ma w oczach ogniki przekory... Pani się dla żartu pastwi nad biednym swym paziem... królowo snów moich... Ja panią błagam...

— A ta ambicja pańska, której jemu ni by brak, pozwala panu wogóle błagać o coś? Jest pan niekonsekwentny. On o nic nie prosi...

— Bo jest bezczelny!

— A pan... niezaradny!

— Pani mnie obraza, panno Ireno! Ja panią już tak dawno kocham do szaleństwa... Jam niezaradny! Z moją ambicją dokonam wszystkiego! Wytrwam w każdym postanowieniu!

— Niezawsze wytrwałość popłaca w sunku do ambicji!

— Sofizmat, panno Ireno...

— Przekonam pana...

— Bardzo proszę...

— Właśnie nadchodzi pan Leon... Obstawę pan nadal przy twierdzeniu, że ambicja prowadzi do celu, a wytrwałość popłaca?

— Chyba odwrotnie...

— Wszystko jedno! Pani Leonie! Słyszal pan ostatnie twierdzenie pana Stanisława?

— Słyszałem...

— I cóż pan na to, lekkoduchu?

— Wyrażam powątpiewanie w skuteczność ambicji i celowość wytrwałości...

— A pan na to nie, panie Stanisławie!

— A więc zakład panowie! Zgoda!

— Niech będzie.

— Wiec pan, panie Leonie, jest wrogiem ambicji i wytrwałości jako bezwartościowego balastu charakteru!

— Bardzo przepraszam, panie Stanisławie... Solidaryzuję się tylko z panią Ireno, co do pojęcia trwania tych cnót... Nie zawsze popłaca...

— Ja stanowczo twierdzą, że zawsze! Kto ambitny, ten wytrwa i swego dopnie! Trzymam zakład.

— Uwaga tedy panowie! Pan podobno żyć nie może beze mnie, panie Stanisławie!

— Tak, panno Ireno...

— A pan, panie Leonie!

— Trudno mi to przychodzi, ale żyję...

— A gdybym panom z kaprysu narzuciła zadanie jakieś, wymagające wytrwałości? Czy ambicja panów pozwoliłaby na niespełnienie go? Jakże, panie Stanisławie!

— Wytrwam i spełnię...

— A pan, panie Leonie

— Jestem przekonany — że zawiedzie zaufanie. Nie wytrwam mimo wszystko!

— Chociażbym obiecał nagrodę!

— Nawet w tym wypadku...

— To źle... A więc... Zobaczą mnie panowie dopiero za 3 dni w mem mieszkaniu... Proszę na herbatę... Kto wygra, dostanie nagrodę... Do tego czasu wolno wam tylko tęsknić. Do widzenia!

— Ależ panie Leonie! Pan znówu! Pan znówu u mnie! Dzień po dniu! Ani jednego dnia pan nie pozostaj sam... Nie, panie

Leonie... Pan doprawdy niema wytrwałości ani ambicji... Ach! Niech mnie pan tak długo nie caluje... Tchu mi już brak... Pan Stanisław rzeczywiście ambitny i wytrwały... Dopiero dziś zjawi się...

Panie Leonie... Niech pan przyciemni lampę tym abażurem... Nie... pan mnie dzisiaj zadusi... Brzydal... Bez ambicji i wytrwałości... Bo mi pan znaki pozostawia na szyi... Jak można... Niech pan zasunie firanki... Z przeciwna wszystko widać... Dlaczego pan nie ma ambicji? Stanisław, to człowiek z wytrwałością... Pewnie za godzinę nadejdzie... A wie pan, że bardzo się pan mojej sąsiadce spodobał... I wczoraj i przedwczoraj spotkała pana na schodach... Musiałam pana określić jako narzeczonego...

Co! Nie to panu nie szkodzi? Jaki pan kochany... Ooh! Czy mi pan pozjada... Ależ pan namiętnie caluje... Leon... mój... mój bez ambicji... że, żeby na tyle nie mieć wytrwałości... Żeby... panie... Leonie... Leon, mnie tak duszno... tak mi jakos dzwienne... niech mnie pan podtrzymaj... obejmie... utuli... bez ambicji... mój... jaka ja jestem szczęśliwa... Słyszysz, kochany? Dzwonek... To on przychodzi... Nie... Nie... niech pan nie otwiera... Nie odchodź... Te twoje usta...

— Jaki pan naiwny, panie Stanisławie... A czemuż Leon odwiedzał mnie? Zakazałam! Tak... Ale on nie ma wytrwałości, a cała jego ambicja była prawdziwą miłością ku mnie... Pan tego nigdy nie zrozumie, ja panu dowodziłam przecie, że ambicja nie zawsze popłaca...

Nasz długoletni i najstarszy pracownik
WLADYSŁAW RUSINEK
zmarł po długiej chorobie w dniu 21 bm. Firma taści w Nim zaufanego i oddanego pracownika. 24963

Wyprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu rakowickim odbędzie się dnia 23 lipca 1940, o godz. 17.30 wprost z kaplicy cmentarnej.

Zawiadamiając o tym, wzywamy wszystkich Kolegów do oddania Zmarłemu ostatniej posługi.

Zarząd komisaryczny firmy:
Zakłady Cyklowalnicze Polcyak
Spółka z Ogr. Por. w Krakowie.

Ekonomja ziemi.

KRONIKA

Uwaga! Falszywe banknoty ukazały się w obiegu.

Kraków, 23 lipca. Bank Emisyjny w Polsce komunikuje, że w obiegu pojawiły się falsyfikaty banknotu 100-złotowego, wydanego w dniu 1 marca 1940 przez Bank Emisyjny.

Falsyfikaty można łatwo rozpoznać przez grube i niezręczne wykonanie. Głównymi oznakami, po których można poznać falsyfikaty, są: błada farba tła i brak letnielącego na prawdziwych banknotach w prawym rogu znaku wodnego.

Bilższych wyjaśnień na temat falsyfikatów udzielała placówka Banku Emisyjnego oraz wszystkie instytucje kredytowe, a w razie wypadku także i kasy instytucji publicznych.

(Jo) **SAMOBÓJSTWO SZOFERA.** — W nocy około godziny 23 znaleziono na deptaku koło Oleandrów zwłoki mężczyzny. Dochodzenia wykazały, że szofer, lat 30, Siegfried Jarowy, popełnił samobójstwo, strzelając do siebie w lewą pierś. Powodu zamachu na życie nie zdołano ustalić, zwłoki przewieziono do Instytutu Medycyny Sądowej.

(Jo) **BANDY ZŁODZIEJSKIE NIE PRÓBUJĄ.** Do sklepu galanterijnego Józefa Klasińskiego przy ul. Szewskiej 21, dokonano włamania w nocy z dnia 22 na 23 bm., skąd skradziono różne towary wartości około 10.000 zł. Policja poszukuje sprawców.

Pokoje dla przyjezdnych
HOTEL ROYAL
Warszawa Chmielna 31

KAŻDA Z PAŃ
powinna przekonać się o jakości, skutkach i cenie reklamowej nowego luksusowego pudru
* H A L I N A *
Mgr. Farm. W. Paździerskiego.
Do nabycia w aptekach, drogeriach i perfumneriach. 1856k

HENRYK LEIWA.

GENEWSKA PRZYGODA

— Ależ pan znajduje się w niebezpieczeństwie! — Alicja była widocznie zaniepokojona.

— Jak to dobrze wiedzieć, że ktoś się o człowieka troszczy! — Jerzy był szczerze uradowany.

— Weale tego w ten sposób nie myślałam... — próbowała się wycofać Alicja, ale widać było po jej rozgorączkowanych oczach, że naprawdę bała się o niego...

Szli chwilę w milczeniu. Minęli okazały pomnik księcia Brunszwickiego i słynną „Ile de Rousseau”. Teraz widać już było park, okalający muzeum Revilloda.

Właśnie weszli do parku, gdy wtem, jak z pod ziemi, wyrosło dwóch policjantów.

— Ani kroku dalej!

— Mamy pażką! — rozpoznali teraz głos inspektora Boveri, który po chwili sam zjawił się zdyszany. — W imieniu prawa jest pan aresztowalny.

Na rekach Jerzego zabrzęczały kajdanki!

Alicja krzyknęła przerażona i przyglądała się bezradnie niezrozumiałej scenie... Wtedy Jerzy był jednak jakimś złośliwym!

— Okradziono muzeum Revilloda! — wyjaśnił Alicji inspektor — a o tym jego mościu otrzymaliśmy pismo, że jest słynnym międzynarodowym złodziejem dzieł sztuki!

— To wszystko jest jakaś mistyfikacja! — wykrztusił wreszcie Jerzy. — Panno Alicjo! Pani mu chyba nie wierzy! To

(Jo) Kraków, 23 lipca.

Jeżeli jeszcze raz wrócimy do ogrodów, a ogródków działkowych w szczególności, musimy zachęcić do ekonomji życia codziennego, czyli mówiąc poprostu **umiejętnieść wyzyskania słów, czasu i miejsca.**

Nie chodzi o definicję ekonomji, dziedzinę naukową, o której szary człowiek — nie studjujący jej specjalnie — wie niewiele. Tęgod rodzaju wiedza nie ubliża nikomu, jeśli weźmiemy pod uwagę Amerykę. Ale zastosowanie ekonomji w codziennym życiu jest obowiązkiem każdego, pomijając już płynące z niej korzyści dla społeczeństwa, a biorąc tylko pod uwagę osobiste ułatwienie i udoskonalenie egzystencji.

„Mowa jest srebrem, a milczenie złotem”, czyli należy stosować **ekonomję słów**, którą odznaczają się Francuzi w dziełach naukowych, kraje Wschodu w codziennym życiu. „Czas, to pieniądz” — oto treść amerykańskich drapaczy chmur, niemieckich autostrad, szybkiej, zawrotnej ewolucji miast, wsi, cywilizacji, pojęć. Jest to **ekonomja czasu i miejsca**, świetnie pojęta i zastosowana w życiu codziennym.

W ten sposób przechodzimy do **ogrodów, a ogródków działkowych w szczególności, jako praktycznego stosowania ekonomji w ograniczonej skali gospodarczego życia poszczególnego obywatela.** Trudno je bowiem pominąć nieznaną zmianą, gdy ogrody mają swoją historję, w której możemy śledzić prócz wysiłków w kierunku tworzenia piękna, zamilowania, artyzmu i celowości tych wysiłków człowieka, jego duszę i serce, stopień i wyrafinowanie kultury, albo obniżenie poziomu estetyki w sankcjonowanej przyrodzie ogrodów i ich prymitywów.

Jeśli przewędrujemy myślą przez ogrody od krajów Wschodu, musimy się zatrzymać na cudzie świata — **wiszących ogrodach Babilonu, fantazji z krainy snów, wzniesionej rekoma tysięcy niewolników dla potężnych władców.** Obok nich zakątek prywatnego życia **ogrodów-zacisz,** niejednokrotnie miejsce dla kobiety wschodu skazanej — według obyczajów — na życie zamknięte. Dalej ogród, jako **miejsce skupienia** w Chinach i Japonii, albo wirydarze klasztorne w Europie. W Hiszpanji ogród stanowi **miejsce przyjęcia dla kółka przyjaciół,** ma charakter intymny i poufny. W XVII-tym wieku rozwijają się ogrody o rysunku geometrycznym lub też dzikie i swobodne tzw. **parki romantyczne.** Wiek XIX-ty w pierwszej połowie wyrzeka się słoty i ogrodu na rzecz czyszowych kamienie i ciemnych podwórek, ale **miasto tęskni do zle-**

teni i słoty i idea miasta-ogrodów znów rozwija się i ogarnia cały świat. Urbanistyka podejmuje inicjatywę tworzenia ogrodów i parków, których przeznaczeniem jest ozdoba miasta i ich doniosłe znaczenie zdrowotne; samorzady miejskie idą dalej, kładąc nacisk na **obowiązek zakładania ogrodów przydomowych,** dających prócz wymienionych dobrodziejstw, korzyści materialne posiadaczom.

Z dużej wędrowki po świecie, wracamy do Krakowa, na peryferje miasta, **dzielnicy Płaszów.** Ile można zrobić przy dobrej woli i jak zastosować ekonomję miejsca przez wykorzystanie każdej piędzi ziemi, wskazuje teren dawnego lożyiska Wisły, t. zw. Wisliśko, do wiosny jeszcze zaniedbany i leżący odłogiem — obecnie zieleniejący się bujnie grzędami jarzyn i kwiatów. Normalnie tak się dzieje, że przechodzi się obok ewolucji swego rodzinnego miasta, nie dostrzegając jej, ani doceniając. W wypadku przeistoczenia dzielnicy Płaszowa nie można nawet mówić o ewolucji, — tylko o cudzie, jaki się dokonał niemal w naszych oczach. Zupelnie dziki obszar ziemi, zarosnięty łozami, został przez dzierżawców oczyszczony i przygotowany na wiosnę pod uprawę, w tej chwili stanowi łańcuch ogrodów warzywnych, rokujących duże nadzieje na jesienny zbiór ziemniaków, groszku, fasoli i innych pożywnych i niezbędnych w gospodarstwie jarzyn.

Obok tych **ogrodów powstałych z niczego,** należałoby oglądać przedwojenne ogródki działkowe, prowadzone wzorowo pod okiem instruktora zasługujących na podziw i uznanie, uprawianych z wielkimi zamilowaniem przez dzierżawców. Ogrody działkowe w Płaszowie są otoczone stawem znajdującym się obecnie w dzikim stanie. **Zarząd ogrodów miejskich projektuje oczyszczenie i pogłębienie stawu, a następnie zarzybienie go.**

Być może, że ta krótka wzmianka o ogrodach spotka się z zarzutem — trudno myśleć dzisiaj o gródkach, a już o ich pięknie jest lekkomyślnością, skoro trzeba troszczyć się z dnia na dzień o byt.

Właśnie w dzisiejszych czasach ten temat jest pod każdym względem aktualny. Ogrody dają korzyści materialne, uprawa ich pod kierunkiem chętnych instruktorów kształci w kierunku wykorzystania każdego skrawka ziemi, ich piękny estetyczny wygląd jest odprężającym, odczynnikiem od dzisiejszych trosk i niepowodzeń. Obcowanie z ziemią było, jest i będzie zdrowiem dla duszy i ciała.

Komunikat w sprawie artykułów odzieżowych.

Kraków, 23 lipca. W związku z licznymi zapytaniami w sprawie zaopatrywania się ludności m. Krakowa w artykuły odzieżowe zapomocą t. zw. **kart zapotrzebowania „Bezugschein”** — Krakowska Kongregacja Kupiecka przypomina, że prosby o pozwolenie na zakup artykułów tekstylnych i obuwiu należy kierować do właściwych petentowi Komisariatów obwodowych. — Odnosne podania będą **objektywnie rozpatrywane i opinjowane przez Komisje Obywatelskie** złożone z obywateli danego obwodu.

Należy się spodziewać, że ta procedura prowadzona przez czynniki specjalnie dla tych spraw powołane, zapewni całkowitą bezstronność w uwzględnieniu potrzeb ludności miasta Krakowa, która będzie mogła korzystać z towarów w legalnym handlu, po niskich oficjalnych cenach, nie na-

rażając się na straty pieniężne i brak gwarancji co do jakości towarów nabywanych w handlu pokątnym.

Konferencja w Hawanie rozpoczęła się.

(=) **Hawanna, 23 lipca.** W ub. sobotę przybył tu minister spraw zagranicznych Hull wraz z towarzyszącymi mu urzędnikami. Pierwsze inauguracyjne posiedzenie odbyło się w niedzielę po południu.

Jest to drugie kolejne zebranie ministrów spraw zagranicznych państw amerykańskich. Pierwsza tego rodzaju konferencja odbyła się w Panamie, bezpośrednio po wybuchu wojny, mianowicie we wrześniu 1939 r.

DRZEWO UŻYTKOWE

deski budowlane, deski stolarnie, rygle,łaty, belki ze składu spróżają
B. ŁOBOCKI i Ska
Kraków, Warszawska 31a Tel. 115-55

Uprasza się posiadaczy akcji firmy
JULIUSZ MEINL
IMPORT KAWY I HERBATY
Spółka Akcyjna, względnie firmy „Coloniale” S. A., dawniej Julius Meinl, o podanie ilości posiadanych sztuk akcji, wartości nominalnej oraz numerów akcji.

Wobec spalenia się posiadanych wykaz akcjonariuszów podczas pożaru naszej Centrali, tylko zgłaszający się akcjonariusze będą mogli w przyszłości liczyć na osobiste uwiadomienie ze strony firmy o wypłacie dywidendy. 1860k

„SKARBIEC”
Salon Szinki Wandy Żalińskiej
Warszawa, — Kredytowa 9,
posiada na sprzedaż obrazy:
Alchimowicza, Andriolego, Axentowicza, Chelmońskiego, A. Chmielowskiego, Cieleskiego, St. Czajkowskiego, Falata, M. Głeryńskiego, Gersona, Hoffmana, Karpińskiego, Kędzierzalego, J. Kossaka, W. Kossaka, Kostrowickiego, A. Wierusz-Kowalskiego, Malomewskiego, Mastowski, Matejki, Michałowskiego, Naradowskiego, Piechowskiego, Piłlatego, Podkowińskiego, W. Pruszkowskiego, Rapackiego, Śmiernadzkiego, Rosena, Stachiewicza, Stanisławskiego, Tańskiego, Wróblewskiego, Wyczółkowskiego, Zawadzkiego, Żukowskiego i innych.

Porcelana, kryształy, dywany perskie. 1891k

Kupno
KUPUJE
wszelkie znaczki pocztowe „Filletella”. Kraków, Długa 14. 24698

Z URZĘDOW
Dnia 19/VII 1940 r. IKM. 141/40
OBWIESZCZENIE
o licytacji nieruchomości w drugim terminie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Tarnowie, Franciszek Jurkowski, na podstawie art. 676, 679 i 681 kpc. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 24 sierpnia 1940 roku o godzinie 10-tej rano w Sądzie Grodzkim w Tarnowie odbędzie się sprzedaż w drodze publicznego przetargu nieruchomości, należącej do dzierżawcy Katarzyny Bielowej i innych za dług należący się Zofji Ogińskiej. Nieruchomość składa się z realności, oznaczonych lwh. 15 i 155 gminy Zgłobice. Nieruchomość lwh. 12 z budynkami oszacowana 8.550 zł., cena wywołania 2.365 zł. 67 gr., wadium 355 zł. Realność lwh. 155 oszacowana na 3.700 zł., cena wywołania 2.465 zł. 67 gr., wadium 870 zł. Reflektant dla uzyskania tytułu własności obowiązany jest przedłożyć zaawolnienie Starostwa w Tarnowie na prawo nabycia. 1857k Komornik (Franciszek Jurkowski).

SPRZEDAŻ
MASZYNA
Singer kryta — bardzo dobry stan, do sprzedania: ul. Warszawska 4, m. 4 od 3-6. 24513

FILATELISTICII
Albumy do polskich znaczków sprzedaje „Filletella”. Kraków, Długa 14. 24697

APARATY ELEKTRODYNE.
diatermie długofalowe iskrowe, aparaty do jonizacji — galwanizacji, sterylizatory elektryczne dostarcza firma „ZAR”. Sławkowska 11. 24977

Matrymonialne
PANA
starszego, sytuowanego, solidnego posłubi sympatyczny, mieszkanie, — trochę oszczędności. — Gmień Krakowski, Kraków, „Nr. 24507”. 24507

PODANIA
prośby — tłumaczenia na niemiecki wykonuje Terlecka, Terlecki. — Kraków, Florjańska 55. — Firma chrześcijańska. 24791

ARTYSTYCZNA TKALNIA
czyści chemicznie, farbują, przetwarzają wszelką garderobę. Kraków, Grodzka 6, — tel. 180-56. 1652k

PODANIA
niemieckie, tłumaczenia przepisów, siewania. Stensa 7/4, II piętro. 24508

JASNOWIDZ WISZNAPURI
znany w kraju, zagranicą — wyjątkowo — jawie — tajniki przyszłości w transie. Długa 5 m. 6. 24509

POSZUKUJE
de wydzierżawienia piekarni — nieczynnej. Starowolska 21, m. 8. 24796

napewno dzieło moich wrogów! Onca mnie za wszelką cenę usunąć z drogi!... Proszę mi przyrzec panno Alicjo, że pójdzie pani mimo wszystko dziś do „Czerwonej Papugi”!... w oczach jego tliła się gorąca prośba.

— Nie wiem doprawdy co mam o tem wszystkim myśleć...

— Proszę mi to jedno przyrzec!... Zresztą postaram się sam tam zjawić!

— No dobrze! — w głosie Alicji słychać było jeszcze niezdecydowanie.

— Dziękuję pani! Liczę na to na pewno!... — i dwóch policjantów odprowadziło Jerzego.

ROZDZIAŁ 5. „Czerwona Papuga”.

Do kabaretu „Czerwona Papuga” wchodziła smukła platynowa blondyna. Była jeszcze wcześniej i lampy na sali dancinowej nie były zapalane. Znała jednak widocznie dobrze rozkład baru bo pewnym krokiem skierowała się ku garderobie artystów. Otworzyła drzwi swojej garderoby...

Czekał już na nią!... — Przyniosłeś?! — wielkie, rozszerzone zdenerwowaniem niebieskie oczy wpatrywały się cheiwo w zblazowaną twarz Van Brinkena.

Bert odłożył niedbale papierosa.

— Twoje zdenerowanie nie licuje z chłodną postawą słynnej szwedzkiej tancerki, Rity Nissen!

— Nie doprowadzaj mnie do ostateczności! Masz czy nie! — Rita była u kresu swych sił nerwowych.

— Otóż nie mam! — Bert odpowiedział jej z zupełnym spokojem. — Dałem przymknąć pażką i przeszukałem dziś cały jego pokój, ale nie znalazłem. Musi mieć szyfr przy sobie! Ale narazie jest

przecież zamknięty i nie może nam szkodzić. Zrobimy dziś wielką transakcję, a potem w drogę do południowej Ameryki!...

— I ja nie mam wcale ochoty dłużej tu pozostać... Daj mi słowo Bert, że jak ta sprawa się uda, to wyjedziemy! Mam ku temu specjalne powody, żeby jak najprędzej opuścić Szwajcarię...

— Dobrze Rito! — Bert był nieco zdziwiony. — Ale wiesz, nie poznaję ciebie wcale! Naprzykład z tym szyfrem! Skąd masz pewność, że on domyślił się co ta kartka oznacza, którą nam przysłały 3 zety?

Jasno niebieskie, zimne oczy Rity zasępiły się na chwilę.

— Dość, że wiem o tem! Nie pytaj skąd i jak... — ale rozpoznałszy twarz, dodała po chwili. — Jak to dobrze, że dałeś przymknąć tego madrale!

Bert był widocznie mile polechtany. Rita zdawała się w lepszym humorze. Może tak spróbować...

— Rito! Jeżeli wyjedziemy do Ameryki, to tylko jako małżeństwo!

W tej chwili ktoś zapukał energicznie do drzwi garderoby i Rita została mu dłużną odpowiedź. Do garderoby weszła zawalowana dama...

— Muszę z tobą pomówić, Rito... — spostrzegła Van Brinkena. — I to w cztery oczy!

— Przepraszam cie, Bert! — Rita była znów zdenerwowana. — Spotkamy się po kabarecie...

Bertowi nie pozostało nic innego, jak pozostawić obie panie same. Ledwo zamknął za sobą drzwi garderoby, gdy usłyszał odgłosy gwałtownej sprzeczki. Bert wzruszył ramionami. Co też ta Rita miała przed nim za tajemnicę?

W godzinie później kabaret wrzał już pełnią ruchu... Dyskretnie oświetlona sala dancinowa zapelniała się rozbawiony-

mi gośćmi. Właśnie orkiestra skończyła grać najmłodniejszy przebój, gdy na salę weszła Alicja z ojcem i Madame de Richette.

Alicja opowiedziała całą swoją poranną przygodę ojcu, i oboje w końcu zdecydowali, że powinna jednak dotrzymać przyrzeczenia Jerzemu i przyjść na oznaczone spotkanie. Alicja nie była w zbyt różowym nastroju. Ta cała sprawa wstrząsnęła nią do głębi. Czy Jerzy padł naprawdę ofiarą wyrafinowanych machinacji? A może on sam był właśnie złodziejem!...

— Ależ to Miss Alicja Wood! — wyrwał ją nagle z myśli znajomy głos.

— A to Mister Wood i naturalnie Ivonka de Richette! — Missis Vera Pippermint z Nowego Jorku zagroziła im drogę w całej swej okazałości.

Przywitali się serdecznie, chociaż Alicja nie zносиła tej notorycznej plotkarki, Vera Pippermint była widocznie w swoim żywiole. Wyjechała z Ameryki, aby się przystąpić do życia. Obecnie, nękorowawszy swą stukilową postać w suknię z purpurowych falbanek, wybrała się widocznie na podobny mocnego życia Genewy. Miała duże czarne okragłe oczy, które były wiecznie zdziwione i zaciekawione.

Zaprosiła wszystkich do swego stolika i odradu zaczęła zasypywać pytaniami Madame de Richette, z którą się zaprzyjaźniała podczas jej pobytu w Ameryce.

— Kiedy się nareszcie pobierzesz! — niedyskrecja Vera Pippermint była przysłowiowa — Widzę przecież, że Mister John jest w tobie zakochany po uszy!

Madame de Richette nie wiedziała, co ma to odpowiedzieć, ale na szczęście Vera wybawiła ją z kłopotu, bo zwróciła się tym razem do Alicji.

(Ciąg dalszy nastąpi).

